

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/199/2013
Rady Powiatu w Pułtusk
z dnia 27 maja 2013r.

**OCENA ZASOBÓW POMOCY
SPOŁECZNEJ
W POWIECIE PUŁTUSKIM**

Pułtusk, maj 2013r.

WSTĘP

Powiat Pułtuski jako samorządowa jednostka organizacyjna zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r., Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) przygotowuje do dnia 30 kwietnia Radzie Powiatu, a do dnia 30 czerwca Sejmikowi Województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej.

Ocena jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. Zasoby pomocy społecznej Powiatu Pułtuskiego, określone w przedłożonej ocenie, obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. definiuje pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc ta polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pomocy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ocena zasobów w pomocy społecznej może mieć zastosowanie do przedstawienia zjawiska problemów społecznych w powiecie pułtuskim, jednakże głównym celem jej opracowania jest potwierdzenie skali zapotrzebowania na usługi i świadczenie pomocy społecznej oraz uzasadnienie działań podejmowanych przez samorząd służących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także wyrównywania poziomu życia mieszkańców powiatu pułtuskiego.

Ocena zasobów pomocy społecznej opracowana została na podstawie danych pochodzących z jednostek organizacyjnych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Domów Pomocy Społecznej, Ośrodka Wsparcia.

Ocena zasobów pomocy społecznej jest narzędziem wprowadzonym przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych, które ma pomóc jednostkom samorządu terytorialnego w przeprowadzeniu diagnozy i oceny posiadanych zasobów.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM

Powiat Pułtuski jest położony w północnej części województwa mazowieckiego, na skraju Puszczy Białej, nad rzeką Narew. Składa się z 7 gmin, z czego 1 gmina jest gminą miejską, zaś 6 następnych mieści się na terenach wiejskich.

Liczba mieszkańców Powiatu Pułtuskiego w 2012r. ogółem wynosiła: 51 633 osoby, w tym:

26 166 kobiet i 25 467 mężczyzn. Natomiast liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtusku na koniec 2012 roku wynosiła 4 861 osób, z czego 2 879 osób było długotrwale bezrobotnych zaś 851 osób posiadało prawo do zasiłku.

Na terenie Powiatu Pułtuskiego w 2012r. zlokalizowanych było 12 szkół gimnazjalnych oraz 10 szkół ponadgimnazjalnych, w tym: 8 przygotowujących do zawodu.

Również na terenie Powiatu Pułtuskiego funkcjonuje 1 szpital.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA W POWIECIE PUŁTUSKIM

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udziela rodzinom zastępczym pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu zgłaszanych przez te rodziny problemów, gromadzi informacje o istotnych sprawach dotyczących dzieci oraz przyznaje świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Dodatkowo osobom, mającym trudności w pełnieniu ról społecznych udzielana jest również pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego.

Centrum, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, od 2012r. udziela również pomocy dla 1 cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej status uchodźcy i przebywa na terenie Powiatu Pułtuskiego. Pomoc ta ma na celu wspieranie procesu jego integracji poprzez wypłatę świadczenia na utrzymanie, opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne, możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego. Zgodnie z warunkami pomocy dla cudzoziemca, od 2012r. realizowany jest indywidualny program integracji cudzoziemców, który będzie kontynuowany w 2013r.

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia, uwzględniając zarówno pomoc, która jest udzielana w formie decyzji administracyjnej, bądź bez decyzji, w postaci pracy socjalnej czy wsparcia jednostki organizacyjnej:

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Liczba osób	159	486	438	449
<i>W tym: osoby długotrwale korzystające</i>	88	99	94	82
Liczba rodzin	121	453	406	419
Liczba osób w rodzinach	316	1 228	1 099	1 132
Kobiety				
Liczba osób w wieku 0-17	51	44	38	39
Liczba osób w wieku	35	221	206	206

produkcyjnym				
Liczba osób w wieku emerytalnym	0	26	16	20
Mężczyźni				
Liczba osób w wieku 0-17	45	40	43	39
Liczba osób w wieku produkcyjnym	28	140	128	139
Liczba osób w wieku emerytalnym	0	15	7	6

Osoby i rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy:

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	108	95	12	6
Liczba osób w rodzinach	260	230	16	11

Rodzinom, mającym trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dzieciom z tych rodzin udzielana była pomoc, w formie:

- poradnictwa rodzinnego;
- terapii rodzinnej, rozumianej jako działania psychologiczne i pedagogiczne mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań, pracy socjalnej, poprzez działania następujących specjalistów:
  - * specjaliści pracy socjalnej/pedagoga rodzinnego;
  - * psychologa;
  - * prawnika;

Liczba rodzin (oraz osób w rodzinach) korzystających z poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez PCPR w Pułtusk:

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	18	345	303	324
Liczba osób w rodzinach	69	976	850	903

Praca socjalna:

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin	120	94	1	10
Liczba osób w rodzinach	289	239	1	32

Należy również zaznaczyć, iż w roku 2011, zgodnie z uchwałą Nr X/44/2011 Rady Powiatu w Pułtuskach z dnia 30 marca 2011r., został przyjęty Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Pułtuskim na lata 2011-2015. Zgodnie z harmonogramem Programu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Liczba osób objętych programem korekcyjno – edukacyjnym w 2011r. wynosiła 13 osób, natomiast w 2012r. – 12 osób. Centrum prognozuje, iż w 2013r. w programie weźmie udział 10 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach planuje przyznać w 2013r. 268 świadczeń dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, 12 świadczeń dla 1 osoby, która opuściła placówkę opiekuńczo-wychowawczą oraz przyznać pomoc dla 5 pełnoletnich osób opuszczających instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Centrum prognozuje również, iż w 2013r. będzie realizatorem 9 indywidualnych programów usamodzielnienia.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń (w przypadku pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze lub placówki wychowawcze) oraz liczbę osób (w przypadku pełnoletnich osób opuszczających instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) z podziałem na pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Lp.	USAMODZIELNIENIE	Lata			
		2010	2011	2012	2013
1.	Pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, w tym:	199	165	200	268
	<i>pomoc pieniężna na usamodzielnienie</i>	8	6	3	5
	<i>pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki</i>	191	159	197	263
2.	Pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym:	35	17	3	12
	<i>pomoc pieniężna na usamodzielnienie</i>	1	1	0	0
	<i>pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki</i>	34	16	3	12
3.	Pełnoletnie osoby opuszczające instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w tym:	1	0	0	5

	<i>pomoc pieniężna na usamodzielnienie</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5</i>
	<i>pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5</i>

Poniższe dane wskazują ilość rodzin oraz liczbę osób ogółem, którym przyznano świadczenie niepieniężne, tj. pomoc rzeczową na zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych:

Lata	Liczba osób ogółem, którym przyznano świadczenie niepieniężne	Liczba rodzin ogółem, którym przyznano świadczenie niepieniężne
2010	4	4
2011	7	7
2012	3	3
2013	5	5

Z dniem 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wprowadziła nowe formy pieczy zastępczej:

- piecza rodzinna – rodziny spokrewnione, rodziny niezawodowe, rodziny zawodowe, rodzinny dom dziecka
- piecza instytucjonalna

Poniższe dane zawierają liczbę rodzin oraz liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w roku oceny (2012r.) oraz w roku prognozy (2013r.).

WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA	Liczba rodzin		Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	
	2012	2013	2012	2013
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	46	41	62	57
Rodziny zastępcze niezawodowe	19	22	28	33
Rodziny zastępcze zawodowe	2	2	10	10
OGÓLEM:	67	65	100	100

Na terenie Powiatu Pułtuskiego funkcjonuje tylko jedna rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego i jedna rodzina wielodzietna, brak jest rodzin specjalistycznych. Wskazane było by utworzenie rodziny specjalistycznej, jak również rodzin zawodowych ze względu na brak w Powiecie Pułtuskim placówki opiekuńczo-wychowawczej i rodzinnych domów dziecka.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA W POWIECIE PUŁTUSKIM

Na terenie Powiatu Pułtuskiego funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej: w Obytem i w Ołdakach oraz Ośrodek Wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy – przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę miejsc oraz liczbę osób korzystających ze wsparcia tego typu placówek:

	Lata				
Domy Pomocy Społecznej:	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba miejsc ogółem	372	382	382	382	415
Liczba osób korzystających	375	382	396	416	415
Ośrodek Wsparcia:					
Liczba miejsc ogółem	25	25	30	30	35
Liczba osób korzystających	25	25	30	30	35

Prognozując lata 2013 i 2014, widoczne jest duże zainteresowanie rodzin osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi umieszczeniem w tego typu placówkach. Ilość osób umieszczonych w DPS w porównaniu do 2012r. wzrosła w 2013r. o 20 osób.

POTRZEBY FINANSOWE NA ZWIEKSZENIE ZASOBU INSTYTUCJONALNEGO W POWIECIE PUŁTUSKIM

Poniższa tabela przedstawia wartość nakładów podejmowanych na rzecz Domów Pomocy Społecznej oraz Ośrodków Wsparcia na terenie Powiatu Pułtuskiego. Wartość tych nakładów odpowiada zapotrzebowaniu na środki finansowe, które zostaną przeznaczone na działania inwestycyjne, wykorzystane w przyszłości do realizacji zadań pomocy społecznej.

	Lata		
	2012	2013	2014
Domy Pomocy Społecznej:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	0	0	580 000,00
Dotacje z budżetu państwa	0	0	580 000,00
Ośrodek Wsparcia (Środowiskowy Dom Samopomocy):			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	0	0	70 000,00

KADRA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W PUŁTUSKU

Na koniec 2012 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnionych było 13 pracowników. Aktualnie kadra PCPR w Pułtuskach składa się z 13 osób:

- Dyrektor – 1 etat;
- Główny księgowy – 1 etat;
- Starsi referenci – 2 etaty;
- Pracownicy socjalni – 2 etaty;
- Koordynator projektów unijnych – 1 etat;
- Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 3/4 etatu;
- Doradca ds. osób niepełnosprawnych – 1 etat;
- Inspektor – 1 etat,
- Sekretarz PZOON – 1 etat;
- Przewodnicząca PZOON - 1/2 etatu
- Sprzątaczką – 1/3 etatu

Zatrudnienie pomocnicze w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach (liczba osób):

	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Zatrudnienie subsydiowane (staże, roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	5	3	3	3	3

PCPR jako powiatowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej zgłasza potrzebę zwiększenia kadry o 2 pracowników z przeznaczeniem zatrudnienia: psychologa i koordynatora do spraw pieczy zastępczej.

KOSZTY ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU PUŁTUSKIEGO

	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania Centrum	479 033,00	550 879,00	464 935,00	650 252,00	674 540,00
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS	2 212,00	2 423,00	2 522,00	2 558,00	2 510,00
Średni miesięczny koszt utrzymania uczestnika w Ośrodku Wsparcia	920,00	940,00	1 021,00	1 050,00	1 302,00

Środki finansowe przeznaczone przez Powiat Pułtuski na całkowity roczny koszt prowadzenia

Centrum są nieadekwatne do potrzeb i zadań realizowanych przez Centrum. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie i płynność finansową w dużej mierze Centrum wspiera się środkami pozyskanymi z Unii Europejskiej.

ŚRODKI FINANSOWE POWIATU NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Kwota na realizację powiatowych zadań w 2013r. kształtuje się na poziomie **13 537 456,00 zł.**

Do realizacji powiatowych zadań należy m.in. prowadzenie i utrzymanie PCPR. Powiat Pułtuski przeznaczył na ten cel w bieżącym roku 2013 – 650 252,00 zł. Pozostała część pokrywa zadania z zakresu:

- organizowania i prowadzenia specjalistycznego poradnictwa – 13 490,00 zł;
- pomocy dla cudzoziemców – 11 000,00 zł + opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 450,00 zł;
- organizowania opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osób opuszczających rodziny zastępcze – 1 006 331,00 zł;
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 6 000,00 zł.
- pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu – 136 492,00 zł;
- prowadzenia i rozwoju domów pomocy społecznej – 10 579 883,00 zł;
- prowadzenia powiatowego ośrodka wsparcia – 378 000,00 zł.

Powiat Pułtuski na mocy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uczestniczy w działaniach zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności. Powyższe działania realizowane są poprzez udzielanie, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, indywidualnej pomocy finansowej osobom z dysfunkcjami zdrowotnymi oraz wsparcie instytucji zajmujących się rehabilitacją społeczną i zawodową.

W 2013r. planowaną kwotą otrzymaną przez Powiat Pułtuski jest kwota 674 058,00 zł. Obejmuje ona zarówno zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej jak i społecznej oraz realizację programu „Aktywny Samorząd” (w tym: zadania z zakresu rehabilitacji społecznej – 383 211,00 zł)

Należy nadmienić, iż środki finansowe PFRON przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej nie są wystarczające w stosunku do potrzeb osób niepełnosprawnych

z terenu Powiatu Pułtuskiego. PCPR, jako wykonawca zadań z zakresu rehabilitacji społecznej (zgodnie z art. 35a ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej) nie realizuje wszystkich złożonych wniosków.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusk w 2013r. uzyska dofinansowanie w wysokości 80 000,00 zł. Należy zaznaczyć, iż środki te są nieadekwatne do potrzeb wynikających z funkcjonowania Zespołu.

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO - PROGRAMOWA

Projekty systemowe i konkursowe stanowią rozszerzenie oferty usług dla beneficjentów, są także szansą na rozwój aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców, pobudzają do aktywności i innowacyjności.

Dane dotyczące projektów EFS realizowanych w jednostkach pomocy społecznej z terenu Powiatu Pułtuskiego (PCPR w Pułtusk i DPS w Ołdakach):

środki EFS na projekty:

	Lata				
	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba projektów EFS	1	2	3	3	2
Łączna kwota środków EFS	392 669,00	740 135,00	574 603,00	1 927 176,00	1 446 768,00

liczba osób w projektach:

	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Ogółem liczba osób objętych projektami	64	62	177	184

Projekty EFS wspomagają działania Powiatu Pułtuskiego i realizację zadań nałożonych przez ustawodawców. PCPR planuje aplikować o środki unijne w następnych latach.

WSPÓŁPRACA POWIATU Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Najczęstsze problemy we współpracy z organizacjami pozarządowymi to: mała liczba organizacji pozarządowych, których statutowe nastawienie na realizację zadań jest inne niż z zakresu pomocy społecznej; brak wystarczających środków na zlecenie zadań, brak dostatecznej

współpracy i zaangażowania tych podmiotów w działania społeczne.

PODSUMOWANIE

Powyższe fakty, a także informacje uzyskane na podstawie opracowanego przez IRSS narzędzia Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, stanowią podstawę, aby uznać, że w Powiecie Pułuskim w 2013r. ważne kwestie z zakresu polityki społecznej i pracy socjalnej, to:

1. Rozwój partnerstwa i współpracy przy rozwiązywaniu problemów społecznych.
2. Promocja działań z zakresu pomocy społecznej, w tym pozyskiwanie kandydatów na zawodowych rodziców zastępczych.
3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez realizację projektów unijnych.
4. Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego, w tym terapii rodzin.
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez profilaktykę, edukację oraz działania korekcyjno-edukacyjne.
6. Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.
7. Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez rehabilitację społeczną i zawodową.

Analizując ocenę zasobów pomocy społecznej na 2013r. można wywnioskować, iż:

1. Zabezpieczenie środków finansowych na realizację poszczególnych zadań z pomocy społecznej jest nieadekwatne do potrzeb wynikających z przepisów dotyczących polityki społecznej.
2. Powiat Pułuski w zakresie infrastruktury społecznej posiada szeroką ofertę pomocy instytucjonalnej, mającej na celu wsparcie rodzin oraz osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Instytucje pomocy społecznej, poprzez współpracę, zapewniają możliwość skorzystania z usług wykwalifikowanej kadry pracowników w zakresie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Dodatkowo beneficjenci pomocy społecznej, poprzez uczestnictwo w projektach unijnych POKL mają możliwość podniesienia posiadanych kwalifikacji zawodowych, wzmocnienia swojej pozycji na rynku pracy, integracji ze środowiskiem lokalnym oraz poprawy stanu zdrowia poprzez możliwość skorzystania z rehabilitacji społecznej.

Podsumowując, należy pozytywnie ocenić zasoby pomocy społecznej na bieżący rok dla Powiatu Pułuskiego.

W załączeniu: Narzędzie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej

DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM PROMOCY RODZINIE
w Pułusku

mgr Beata Józwiak

PRZEWODNICZĄCA RADY

inż. Wiesława Czerni